

Guía Docente			
Datos Identificativos			2024/25
Asignatura (*)	Desenvolvemento psicolóxico e apredizaxe escolar	Código	652601004
Titulación			
Descriptores			
Ciclo	Período	Curso	Tipo
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria
Idioma	Castelán		
Modalidade docente	Presencial		
Prerrequisitos			
Departamento	Psicoloxía		
Coordinación	Cuevas Gonzalez, Lino Manuel	Correo electrónico	lino.cuevas@udc.es
Profesorado	Barca Enríquez, Eduardo Cuevas Gonzalez, Lino Manuel	Correo electrónico	e.barcae@udc.es lino.cuevas@udc.es
Web			
Descripción xeral	La asignatura Desarrollo Psicológico y Aprendizaje Escolar pone énfasis en los aspectos psicológicos del desarrollo de las personas y en las variables que influyen en el aprendizaje escolar y, de forma muy especial, en éstos aspectos en aquellas personas que presentan necesidades específicas de apoyo educativo.		

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título
Coñecer as características dos estudiantes, os seus contextos sociais e motivacións.	AP1	CM1
Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudiantes e as posibles disfuncións que afectan á aprendizaxe.	AP2	CM3
Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.	AP3	CM4
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudiantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.	AP4	CM7
Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.	AP10	AP14
Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.	AP24	AP27
Respectar e promover os dereitos humanos, os valores da cultura da paz e dos valores democráticos, e o recoñecemento dos principios e fundamentos da atención á diversidade.	AP30	AP29
Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.	AP31	AP30
Adquirir experiencia na planificación, na docencia e na avaliación das materias correspondentes á especialización	AP32	AP31
	AP33	

Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.	AP1	CM1
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.	AP2	CM3
Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.	AP3	CM4
	AP4	CM7
	AP9	
	AP10	
	AP14	
	AP24	
	AP27	
	AP29	
	AP30	
	AP31	
	AP32	
	AP33	

Contidos	
Temas	Subtemas
BLOQUE I: HISTORIA Y CONCEPTO	TEMA 1: Historia TEMA 2: Concepto
BLOQUE II: DESENVOLVEMENTO PSICOLÓXICO	TEMA 3: Desenvolvemento psicolóxico de 0 a 2 anos TEMA 4: Desenvolvemento psicolóxico de 2 a 6 anos TEMA 5: Desenvolvemento psicolóxico de 6 a 12 anos TEMA 6: Desenvolvemento psicolóxico na adolescencia
BLOQUE III: APRENDIZAXE ESCOLAR	TEMA 7: Concepcións sobre a ensino TEMA 8: Concepcións sobre a aprendizaxe. TEMA 9: Metodoloxías didácticas TEMA 10: Variables cognitivo-motivacionais e socio-emocionais na aprendizaxe. TEMA 11: A avaliación da aprendizaxe. TEMA 12: A comunicación
BLOQUE IV: TRASTORNOS DO DESENVOLVEMENTO E NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS	TEMA 13: Por trastornos do comportamento. TEMA 14: Por trastornos do linguaxe TEMA 15: Por trastornos sensoriais e/ou motrices TEMA 16: Por trastornos intelectuais. TEMA 17: Autismo.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A4 A10 A24 A27 A29 A30 A31 C1 C3 C4 C7	10	0	10
Estudo de casos	A1 A2 A3 A4 A9 A10 A27 A29 A30 A31 C1 C4 C7	10	0	10
Traballos tutelados	A1 A2 A3 A4 A9 A10 A14 A27 A29 A30 A32 A33 C1 C4 C7	6	28	34
Lecturas	A1 A2 A4 A10 A27 A29 A30 C4 C7	0	2	2

Proba obxectiva	A1 A2 A3 A4 A10 A27 A30 C1 C7	2	40	42
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución dalgunhas preguntas dirixidas aos estudiantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. Esta modalidade adóitase reservar a unha lección impartida polo profesor, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información.
Estudo de casos	Presentación e descripción dunha situación específica que expón un problema que ha de ser identificado, recoñecido, comprendido e valorado polo alumno/a, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto que lle describe unha situación real da vida e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular. Os casos tratarán sobre os distintos trastornos que se poden presentar no desenvolvemento e aprendizaxe escolar. Os coñecementos necesarios para levar a cabo adecuadamente os estudos serían impartidos previamente.
Traballo tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudiantes, baixo a tutela do profesor. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudiantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudiantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor. Propoñerese a realización de traballos de grupo, de carácter obligatorio, ao redor dos temas centrais da materia e para o inicio da súa elaboración facilitarase un pequeno dossier a partir do cual o alumnado deberá ir profundando na materia obxecto de estudio. O resultado dese traballo exponse de forma interactiva utilizando a metodoloxía da presentación oral.
Lecturas	Constitúen un conxunto de textos e temas que irán xurdindo a medida que se avanza na exposición e desenvolvemento da materia e que o alumnado poderá ler para proceder a unha recensión que lle permita profundar nos contidos de interese relacionados (directa ou transversalmente) coa materia.
Proba obxectiva	Proba utilizada para a avaliação da aprendizaxe, cuxo trazo distintivo é a posibilidade de determinar se as respuestas dadas son ou non correctas. Constitúe un instrumento de medida que permite avaliar coñecementos, capacidades, destrezas, rendemento, etc. É de aplicación tanto para a avaliação formativa como sumativa.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Traballo tutelados	Estas metodoloxías requieren de orientación e seguimiento por parte do profesor tanto en horas de clase (que se fará nos grupos interactivos) como en horas de tutoría, segundo demádeno os alumnos e/ou crea conveniente o profesor. Todo iso coa finalidade de realizar un seguimento preciso do alumnado e das súas actividades de aprendizaxe. Será virtual e/ou presencial, atendendo ás circunstancias e aos recursos tecnolóxicos existentes.
Estudo de casos	
Lecturas	A atención personalizada farase, globalmente, mediante tutorías personalizadas directas e virtuais, individuais e grupais.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
Proba obxectiva	A1 A2 A3 A4 A10 A27 A30 C1 C7	Exame sobre os contidos teóricos expostos nas sesións maxistrais e sobre o dossier e outros materiais achegados polo profesor. Constará dun mínimo de 40 e un máximo de 160 preguntas, con 4 alternativas das cuales só 1 (unha) será correcta. Para a súa corrección aplícase a fórmula de corrección do azar, é dicir, téñense en conta os errores e as omisións que se produzcan. Débese obter, como mínimo, unha puntuación de catro sobre dez.	40

Traballos tutelados	A1 A2 A3 A4 A9 A10 A14 A27 A29 A30 A32 A33 C1 C4 C7	Requirirán dunha exposición e defensa oral por parte do grupo encargado de cada tema. A valoración desta exposición rexerase pola diractrices que elabora o máster para a realización do TFM.	30
Estudo de casos	A1 A2 A3 A4 A9 A10 A27 A29 A30 A31 C1 C4 C7	A correcta realización de cada caso proposto sumará unha puntuación á nota final. Cada caso correctamente resolto puntuará a porcentaxe correspondente sobre o peso total. Pola contra, non puntuarás.	20
Lecturas	A1 A2 A4 A10 A27 A29 A30 C4 C7	Valorarase o nivel de afondamento e a capacidade de reflexión do alumnado sobre cada lectura proposta.	10

Observacións avaliación

Tanto

a realización da proba obxectiva como os traballos tutelados e a súa correspondente presentación e defensa considéranse obligatorias para superar a materia. As cualificacións obtidas nestes apartados sumaranse ás obtidas nos restantes (estudos de casos e lecturas). A materia considérase aprobada a partir de cinco (5). Calquera puntuación inferior significa unha cualificación de Suspenso. O non enchenento dun ou ambos os apartados obligatorios significa a cualificación de Non Presentado.

A cualificación final (tanto na primeira oportunidade, como na segunda oportunidade, así como na oportunidade de convocatoria anticipada) baseárase na avaliación destes catro apartados: o exame ou proba obxectiva, os traballos tutelados, o caso Os estudos e as lecturas. O peso da proba obxectiva representa o 40% da cualificación final; o peso do traballo tutelado representa o 30% da cualificación final; o peso dos casos prácticos representa o 20% da cualificación final e o peso das lecturas representa o 10% da cualificación final.

En

principio, a porcentaxe que dispensa a axuda irá en función do tipo de matrícula dos estudiantes, seguindo as condicións de matrícula que estableza a UDC.

Como se explicou anteriormente, estes catro apartados deberán ser cumplimentados tanto na primeira oportunidade, como na segunda oportunidade, así como con aviso previo.

NORMAS

ESPECÍFICAS DE AVALIACIÓN PARA: Alumnos con recoñecemento de dispensa académica

Segundo

o establecido na ?NORMA REGULADORA DO RÉXIME DE DEDICACIÓN Ao ESTUDO E DE PERMANENCIA E PROGRESIÓN DOS ESTUDANTES UNIVERSITARIOS DE GRAO E MÁSTER DA UNIVERSIDADE DE a CORUÑA (aprobada polo Consello Social de 04/05/2017):

Deberá

poñelo en coñecemento do profesor na primeira semana de clases, ou, se isto non fose posible, nun prazo non maior a 7 días despois de outorgado o recoñecemento.

Terán

que realizar, de forma individual, todas as actividades/traballos propostos ao longo do curso e entregalos nas datas establecidas polo profesor. Se a entrega non se completa na data indicada, unha cualificación considerarase Non Presentada, xa que segundo o establecido nas ?NORMAS DE AVALIACIÓN, REVISIÓN E RECLAMACIÓN DAS CUALIFICACIÓNNS DE ESTUDOS UNIVERSITARIOS DE GRAO E MÁSTER?, Artigo 21.2: Considerarase Considérase "Non presentado" (NP) a aquel

estudante que, estando matriculado nunha materia, non participou nas diferentes actividades de avaliación establecidas para o curso académico. A falta de regulación específica para cada título, considerarase que debe ser cualificado como "Non presentado": a) cando non completase o proceso de avaliación continua, nas condicións recollidas na guía docente, ou b) cando non se presentou á proba do oficial de avaliación do período .

A

nota será a media ponderada das notas das actividades e traballos realizados

durante o curso e a nota da proba realizada na data do calendario oficial de exames, cun aprobado (5 sobre 10) en cada parte para poder aprobar a materia.

Se non aprobas algunha das partes, na segunda oportunidade deberás repetir todas as partes non aprobadas (actividades/traballo e/ou proba) na primeira oportunidade. Cando se suspenda unha actividade, a nota segundo o recolleito será a de suspensión, que pode ser a nota da actividade suspendida ou a media ponderada das actividades suspendidas.

Para

a avaliación continua das persoas asistentes solicitase o 80% de asistencia ás aulas , pero cando non se cumpra o 80% e non contén con dispénsa académica , NON SE PRESENTARÁ a cualificación e deberán presentarse na próxima oportunidade..

E tamén

a realización fraudulenta de probas ou actividades de avaliação , unha vez acreditada, supoñerá directamente a cualificación de suspensión na convocatoria en que se cometía: o estudiante será cualificado con "Suspensión" (nota numérica 0) na correspondente convocatoria da ano académico, xa sexa que a infracción se cometía na primeira oportunidade ou na segunda.

Para iso procederá a modificar a súa cualificación na acta da primeira oportunidade, se fose necesario.

Todos os aspectos relacionados con "exención académica", "dedicación ao estudo", "permanencia" e "fraude académica" rexeranse de acordo coa normativa académica vixente da UDC.

Fontes de información

Bibliografía básica	Bautista, R. (1993). Necesidades educativas especiales. Archidona: Aljibe. BERGER, K.S. e THOMPSON, R.A. (1997): Psicología del desarrollo: Infancia y adolescencia. Madrid: Editorial Médica Panamericana. BERK, L.E. (1999): Desarrollo del niño y del adolescente. Madrid: Prentice Hall. Blanco, R. y otros (1992). Alumnos con necesidades educativas especiales y adaptaciones curriculares. Madrid: Centro Nacional de Recursos para la educación especial. Cadenas, C. (1994). Enseñar y aprender en una escuela para todos. Madrid: Centro Nacional de Recursos para la Educación Especial Cañadas, L. (1991-1993). Guía para la búsqueda documental: necesidades educativas especiales. Madrid: Centro Nacional de Recursos para la Educación Especial Castanedo, C. (2001). Bases psicopedagógicas de la educación especial. Madrid: CCS CORDOBA, A.I; DESCALS, A. E GIL, M.D. (Coords.) (2006): Psicología del Desarrollo en la Edad Escolar. Madrid: Pirámide CRAIG, G.J. (2001): Desarrollo psicológico. México: Prentice Hall (8ª ed FELMAN, R.S. (2008): Desarrollo en la infancia. México: Prentice Hall (4ª ed García, E. (1988). La integración escolar: aspectos psicosociológicos. Madrid: UNED García Pastor, C. (Coor.) (1992). La investigación sobre la integración: tópicos, aproximaciones y procedimientos. Salamanca: Amarú. Garrido, J. (1990). Programación de actividades para educación especial. Madrid: CEPE. Gisbert Alós et al. (1981). Educación especial. Madrid: Cincel. GONZÁLEZ, E. (Coord.) (2000): Psicología del ciclo vital. Madrid: CCS González, A. y Sabaté, J. (1992). La integración de alumnos con necesidades educativas especiales (Ciclo superior de E.G.B.). Madrid: M.E.C. (Centro Nacional de Recursos de Educación Especial). Hegarty, S. (1988). Aprender juntos: la integración escolar. Madrid: Morata. Lou Royo, M.A. y López Urquízar, N. (1998). Bases psicopedagógicas de la educación especial. Madrid: Pirámide. Marchesi, A., Coll, C. y Palacios, J. (Comps.)(1999, edición revisada). Desarrollo psicológico y educación, III. Madrid: Alianza. MIETZEL, G. (2005): Claves de la psicología evolutiva. Infancia y juventud. Barcelona: Herder. MIRAS, F.; SALVADOR, F. e ÁLVAREZ, J. (2001): Psicología de la educación y del desarrollo en la edad escolar. Granada: Grupo Editorial Universitario MORALEDA, M. (1992): Psicología del desarrollo. Infancia, adolescencia, madurez y senectud. Barcelona: Boixareu Universitaria Moya, A., Barrero, N., Reyes Rebollo, M. e Ipland, J. (2000). Enfoque multidimensional de las Necesidades Educativas Especiales. Huelva: Hergué. PAPALIA, D.E., WENDKOS, S. e DUSKIN, R. (2005): Desarrollo humano. Madrid: McGraw-Hill (9ªed PERINAT, A. (2002): Psicología del desarrollo. Del nacimiento al final de la adolescencia. Barcelona: UOC RICE, F.P (2000): Desarrollo humano. Estudio del ciclo vital. México: Prentice- Hall. Sánchez Palomino, A. y Torres González, J.A. (1997). Educación especial (I y II). Madrid: Pirámide. TRIANES, M.V. e GALLARDO, J.A. (Coords) (2004): Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares. Madrid: Pirámide. Toledo, M. (1981). La escuela ordinaria ante el niño con necesidades educativas especiales. Madrid: Santillana. Varios (1992). Alumnos con necesidades educativas especiales y adaptaciones curriculares. Propuesta de Documento Individual de Adaptaciones Curriculares (D.I.A.C.). Madrid: M.E.C. (Dirección General de Renovación Pedagógica y Centro Nacional de Recursos para la Educación Especial VV.AA. (1994) La educación especial en el marco de la LOGSE: situación actual y perspectivas de futuro. Madrid: Secretaría de Estado de Educación.
Bibliografía complementaria	

Recomendacions

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacions

Recoméndase enviar os traballos de forma electrónica e se isto non é posible non utilizar plásticos, optar pola impresión a dobre cara, utilizar papel reciclado e evitar imprimir borradores. Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio ambiente natural. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores de sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías